

Psychologické disciplíny

- **Ψ nie je jednotná veda**

- **system** odborov
 - **základné** – teoretické
 - **aplikované** – praktické

- **Teoretické disciplíny**

1. **Všeobecná psychológia**

- základné psychologické procesy (poznávanie, motivácia, emócie)
- základné pojmy a postupy
- tzv. základný výskum
 - hlavne experiment
- jej výsledky využívajú ostatné disciplíny

2. Vývojová (ontogenetická) psychológia

- vývoj a premeny jednotlivca počas života
- dlho sa zameriavala na Ψ vývoj detí
- súčasnosť – telesné, emocionálne, kognitívne a sociálne zmeny počas života
- určuje podiel dedičnosti a prostredia na vývoj
- hlavná metóda → Dlhodobé pozorovanie (longitudiálny výskum)

3. Psychológia osobnosti

- jedinečné psychologické vlastnosti ovplyvňujúce myslenie, správanie, cítenie
- vzťah individuálnych dispozícií a rôznych situácií
- rozdiely medzi mužmi a ženami
- slúži štandardizovanej psychodiagnostike

4. Sociálna psychológia

- vplyv sociálnych faktorov na psychiku
- interakcie v diádach, malých a veľkých sociálnych skupinách
- podstata správania hľadá v sociálnom pôsobení

5. Porovnávacia psychológia

- štúdium zvierat
 - Cieľ → porovnávanie správania sa rozdielnych druhov

- **Praktické (aplikované) disciplíny**

- využívajú výsledky teoretických disciplín
- zameriavajú sa na spokojnosť a zdravie

1. Klinická psychológia

- diagnostika
- liečenie
 - spoločenské Prispôsobenie sa osôb s relatívne závažnými psychologickými ťažkosťami
- taxonómie psychických porúch → pomoc pri stanovovaní diagnóz
- hľadanie príčin mentálnych a behaviorálnych porúch
 - snaží sa aj o ich liečbu
- ambulancie, nemocnice sociálne inštitúcie

2. Psychológia zdravia

- väzba určitého správania, myslenia a cítenia k psychickej a telesnej kondícii
- skúma a podporuje zásady zdravého životného štýlu
- vplyv stresu na zdravie

3. Poradenská psychológia

- robí sa v poradniach
- rieši problémy s prispôsobením sa
 - u klientov sa prejavujú aj somatické príznaky (nespavosť, bolesti hlavy etc.)

4. Pedagogická psychológia

- procesy učenia a vyučovania
- efektívne metódy učenia a vyučovania
- vzťah učiteľ – žiak, žiak – žiak
- osobnosť učiteľa a osobnosť žiaka
- vplyv ďalších činiteľov (chudoba, prisťahovalectvo etc.)

5. Psychológia práce

- podmienky pre prácu a ich vplyv na výkon
 - vnútorné podmienky
 - vonkajšie podmienky
- postupne sa vyčlenila
 - **inžinierska Ψ** → ovládacie prvky pre ľahšiu a príjemnejšiu prácu
 - **Ψ trhu** → Ψ ponuky, dopytu, reklamné a marketingové stratégie
 - **Ψ zákazníka** → správanie zákazníka a predvídanie tohto správania

6. Psychológia riadenia

- vyčlenila sa z Ψ práce
- riadenie ľudských zdrojov
- Ψ podmienky optimalizujúce výkon
 - vzťahy na pracovisku
 - motivácia
 - riešenie konfliktov

7. Psychológia športu

- zlepšovanie výkonu psychologickými prostriedkami
 - organizácia tréningu, zvládanie stresu a trémy, vzťah športovec – tréner

8. Forénzna psychológia

- v súdnom a väzenskom systéme
- skúmanie zločinnosti, Ψ páchatel'a, súdnoznalecké posudky, prijímanie a výcvik policajtov